

Exegetis Historiae

erat Hebræorum Deum colentium Respublica: similis persona infidelis *Sisara*, sive *Iabini*, quibus turpis neutiquam erat servanda pax, aut reverenda amicitia. Ex prætato fœdere *Iabini* Chananæorum potentissimi Regis cum religiosa persona Haber Cinæi, aut cum familia ejus tota, licet elicere Haber Cinæi, Iahelis ejus uxor, & totius ejus domus excellentiam, religiosamque virtutem: nam etsi Haber privata esset Cinæorum persona, & domus ejus sola juxta Cades Hebræorum; nihilominus vel barbarus & Gentilis Jabinus sibi ipsum foederatum fuisse permisit, & totam ejus domum pacificè respiciebat. Quod de Amorrhæis respectu Abrahami sic adnotabat Hieronymus ab Oleastro ad caput 14. Geneseos, annot. ad mores, dicens: *Vides hinc quā potentes sint justi, etiam peregrini & advenæ, quod opus fuerit hunc Amorrhæum cum eo (scilicet Abrahamo) fœdus inire, etiam si eo potentior esset.* Evitata Israëlis turbarum carybdi, transfuga Chananæus *Sisara* incidit in scyllam, quum excitando puluerem, & viam juxta tentorium Iahelis carpens, ab ipsa heroïde dignoscitur (& si non ex persona, saltem ex fama evulgante *Sisaram* de genere Giganteo hominem fuisse,) populi Dei inimicus. Idcirco prudens & sagax femina è tabernaculo egresa, obvia *Sisara*, benignè sequentia profert, vers. 18. exarata: *Intra ad me, domine mihi: intra, ne timeas hostes illos tuos, à quorum fugis conspectu: nullus ex eis hinc moratur.* Qui cùm feminam juxta suam mentem non horreret, alias ipsam sibi pacificam suppicatus, ingressus tabernaculum ejus, & opertus ab ea pallio (operimento scilicet suo villoso, quale esse solet pellis martis, Tyria endromis, aut Zibola pilosum corium apud nos, ad fovendum post cursum calorem) dixit ad eam: *Da mihi, obsecro, paululum aqua, quia sitio valde. Quae operuit utrem laetis, & dedit ei bibere, & operuit illum.* Ad in tuto animum *Sisara* collocandum, ne insidias ullas intrò latèrē putaret, nimis urbana *Iabel*, simulque honesta, fraude industriosa illi obtulit suo in tabernaculo requiem. Petenti duciaquam, non nisi laetis femina utriculū subministrat; quia tam apud Hebræos, quā apud eorum socios, usitatum erat pro potu lac præstare, *Isaia 58 & Ezech. 25.* immò quia *Iabel* femina Cinæa erat, vino non utens, ex capite 35. *Ieremia*, non nisi aquam, & lac habebat ad manum: & in lato amploque phialæ vase candidum potum offert. Bibit *Sisara*, & ingurgitatione gravatus indulget somno; nam lac immoderatè ebibitum soporem provocatione: unde sticulosis benè habentibus lac conceditur pro capiendo somno, licet biliosis febricitantibus Medici denegent cum Hippocrate *aphor. 64. sect. 5.* & *Gale-*

*Isaia c. 55.
Ezech. 25.
Ierom. 35.*

*Hippocrat.
Galenus.*

*A vers. 21.
usque ad
finem cap.*

*LXX.
Jahel non
peccavist
Sisaram or-
cidendo.*

*Judicum
c. 5.*

*sive
Iabel*, quem ad manum habebat, in silentio soporatum adorsa *Sisaram*, clavum positum supra ejusdem tempora capitis (quæ tempora à nobis Hispanè nuncupantur *Sienes*, quæ appellantur *tempora*, quia per earum rugas partium, anni & tempora nostra faciliter pernotescunt,) percussit, *Sisara* caput terebrans, & usque ad terram confodiens. Utique incaute *Sisara* dormiens miser soporem suum lethalem morti consocians, agens animam in puncto ruit inter *Iabelis* pedes, & ibi mortis anxietate devolutus & palpitans expiravit: quod expressè hinc declarant Interpretes LXX. *Debora* simul celebrat & canit *Judicum* 5. suo in cantico, vers. 27. Credimus non peccasse *Iahel* in occidente *Sisara* infestissimi Dei populi perduellis; nam cùm homicidium sit injusta hominis occiso, æquumque sit Tyrannum bello in justo perimere, dum ipsius nece dedecus communè regni amputatur; liquet inculpabiliter Tyrannicidam *Iahel* suum tragicum perfecisse facinus, alias in eo haud fuisset in hymno per *Deboram* celebrata, sic *Judicum* 5. vers. 24. dicentem: *Benedicta inter mulieres Ja- hel uxor Haber Cinai, & benedicatur in tabernaculo suo.* Jacebat juxta sacræ feminæ plantulas emortuus *Gigas*, ferocitatisque monstrum, quum *Barac*, trucidatis Chananæorum turmis, falcatisque *Jabini* curribus dissipatis, fugientem insequebatur *Sisaram*, & *Iahelis* offendebat tentorium. Virgo igitur sacra obvia facta Hebræorum duci, sic *hilaris*, sicut *victrix*, exanimem inimicum, terræque adhærentem, & clavum defixum

Debboræ & Jahelis.

defixum solo illi *Sisaram* ostendit, inquiens: *Veni, & ostendam tibi virum quem queris.* Qui cùm intrasset ad eam, vidi *Sisaram* jacentem mortuum, & clavum infixum in tempore ejus. En igitur, juxta *Debora* prophetam capite 4. vers. 9. totius fuit victoriæ auctor femina, & quod tot Baraciani & Israël fortis non valuerunt, ipsa sola *Iabel* intra sui tabernaculi vela consequuta est, magnâ in æternum gloriâ permansurâ. Finità jam *Sisaram* tragœdiâ, ab eo die quo fuit hæc decantata per *Debboram*, Baracum & *Jahel* victoria, Dominus regem humiliavit *Jabinum*, & ejusdem imperium, ita ut non modò Chananæi Israëlitæ insequi non auderent, verum etiam imbellies Israëlis nomen formidantes ad ejus expavescerent auditionem. Adauita igitur Hebræorum fortuna pari gradu eos in potestate firmabat & exollebat, sicut illos multiplicabat numero, & vires augebat, donec post *Iabini* exterminatum, ac ex toto victimum occiderunt, duce quoque *Baraco*. Pete dicta suprà num. 4. ad finem, cum Historie Scholastice Authore. Enimvero cùm proprium triumphantum in Domino sit, ipsi Deo auxiliatori persolvere laudes, & gratias agere pro tropheis, cecinerunt *Debora* & *Barac* canticum, ipso afflante divino Pneumate, *Debora* præcincta, & epinicum dictante: in quo ductrix & dux sese invitantes ad invicem, ad felicis rememorationem eventus Deo grates persolvunt, repetitis *Iabelis* præconiis & elogiis, ut totum caput *Iudicum* 5. recenset, quod omittimus, ut potè continens ea, quæ in 4. capite jam fuere relata.

PRÆLOQUIUM AD MARIANUM TRACTATUM.

G Ollaudatur Sanctissimam Dei Matrem *Mariam* (cum Basilio Seleuciensi loquor orat. 39.) plurimam laudum materiam inveniet: ego tamen D. Basil. Seleuci. meam imbecillitatem rerum magnitudini imparem perspectam habens, diu animo percussus facere sustinebam, negotium id esse arbitratus hominum petitiissimorum, quorum de *Maria* Deipara selectissima & ampla passim conscripta reperies volumina: quid quod me balbutientem & ignarum horrens teneat & circumstet timor, Dei Matri laudes offerre cupientem, ne quid forte à veritate aberrem, néve per imprudentiam, dum *Mariam* verbis laudare me autumo, aliquid ejus minus congruum proferam dignitati, Ildephonso dicente sermone 2. D. Ilde- phon. de Assump. Mariæ, §. Hic igitur, hæc: *Maria nullis in terris potest laudibus venerari.* Ergo cœlestium Cherubinorum plausibus, non humanis vocibus aut lineolis *Maria* celebrati dignè aliquantulum poterit? Certè; nam ut optimè S. Germanus Archiepiscopus Constantinopolitanus orat. 2. in Præsentationem Beatisissimæ Dei Matri, §. Hodie, adnotat: *In Mariam si quis innumera dicat elegia, nunquam sequetur scopum, tantum abest ut illum attingat, & propositum in ea laudanda ase- quatur, cùm illa superet omnem disertam linguam, & omnem mentis aciem prater- grediatur. Etenim ejus magnalia vastissimum pelagus fecit gutta illa cœlestis, quæ ab ipsa manavit.* Hinc fit, ut laudationum ausæ, quas porrigit nostra Virgo, conjici mente nequeant; quin & prætentare elegia scribere de *Maria*, id sit quod in vastissimum guttulam mare mittere, vel arenæ granulum velle in Olympum injicere. Verum quia laus Mariæ (Franconii Abbatis Affliginiensis lib. 7. de gra- franco Abb. tia Dei, verbis utor,) fons est indeficiens, qui quanto longius extenditur, tanto amplius impletur; & quanto amplius impletur, tanto latius dilatatur: idcirco cùm in hauriendo, ut ait Germanus suprà datus, non exhauriatur, immò quo R.P. Mart. del Castillo, Paneg. Mar. S. German.

plus